

20 Ahi Eilat ST. K. Haim, Haifa 26101

רח' אח"י אילת 20 ק. חיים, חיפה 26101

Mail: yyyl@walla.com מייל:
Web: www.Lankrilaw.co.il אתר:

Phone: 072-25-200-55 טלפון:
Fax: 072-2806-777 פקס:

יום שני 26 ינואר 2015

לכבוד:

מבלי לפגוע בזכויות
בדוא"ל: emip@justice.gov.il

מנכ"ל משרד המשפטים, עוה"ד אמי פלמור
ו/או לנוגעים בדבר

ירושלים

גברתי,
ח.נ.,

הנדון: טעמים מיוחדים אשר נוגעים להפחתת ציון.
בחינת ההסמכה מועד נוב' 2014
סימוכין: מפגישתנו עם ח"כ רגב מיום ה- 12/1/15

בזיקה לפגישתנו שבסימוכין ולשיחתנו הטלפונית, הח"מ מתכבד לפנות אלייך בדברים כדלקמן:

1. הריני לציין כי בצאתי מפגישתנו חשתי כי פיד וליבך שווים בדבר הקשב הרב שהפגנת לאור המובא בפנייך מטעם ח"כ רגב והח"מ.
2. אין זה סוד כי ביקורת רבה ומוצדקת נשמעת חדשות לבקרים, אודות מתווה בחינות ההסמכה מטעם לשכת עורכי הדין בישראל. שיטת הבחינה נדונה רבות בשעה שמלומדים רבים, שרי משפטים ואף בכירי הלשכה בעצמם- סבורים כי הבחינה כיום אינה יודעת לנבא את יכולותיו של הרוצה לבוא בשערי מקצוע עריכת הדין, וכי היא מתבססת על "משחק זיכרון" ותו לא. היטיב לאפיין את הבחינה כב' השר היוצא, פרופ' נאמן: "תכליתה של הבחינה לבדוק את אחוז הקלוריות בזיכרון".
3. בסיכום פגישתנו התבקשנו להביא טיעונים אשר מצדיקים את הפחתת הציון לציון עובר 60 לבחינת ההסמכה האחרונה, וזאת כפי שהמליצה ועדת חוקה, חוק ומשפט מישיבתה מיום ה- 25/11/14.
4. נוסף ונציין בהקשר לדיון הארוך בוועדת חוקה כי לאחר שהוועדה שמעה בקשב רב את טענות הצדדים (ח"כים, נציגי נבחנים, הח"מ ונציגי הלשכה), היא הפיקה כאמור המלצה, לא כלאחר יד, מכוח סמכותה התחיקתית. למעשה עמודי הפרוטוקול הרבים- מדברים בעד עצמם בדבר שיקול דעתה המדוד של ועדת החוקה והעומד בראשה.

5. לא רק זאת, עפ"י מידע שהובא למשרדו של הח"מ נמצא כי ביום ה- 18/1/15 קיבלת החלטה מהותית בדבר הפחתה של נקודה בבחינות שנעשו למקצוע ראיית החשבון. הטעמים להפחתת הציון שם, נסבו על העובדה כי הייתה פגיעה כלשהי בטוהר המידות. (ראו פרסום מאתר דה-מרקר מיום ה- 20/1/15).
- מבלי לקבוע מסמרות ו/או לנקוט עמדה בדבר הקושי המיוחס לשתי הבחינות (רו"ח וזו שבפנינו), דומני כי החלטתך השקולה בבחינת רואי החשבון נסבה ברוח האיזון שביקשת לבטא. ומהתם להכא, מבדיקתו של הח"מ נמצא כי בסוגיית בחינות רואי החשבון כלל לא התקיים כל דיון בפני ועדת חוקה, וזאת בניגוד לענייננו דנן. ובמילים אחרות: החלטתך שם נסבה על שיקול דעתך לאחר ששמעת את הנוגעים בדבר. ואילו בענייננו, בפניך מצויה המלצה דה- פאקטו של ועדת חוקה אשר מצמצמת לכאורה את מרחב "כר הטיעונים" הנדרש.
6. לטיעון הנ"ל נוסף את החלטת מנכ"ל משרד הבריאות היוצא ר. גמזו משנת 2010 למתן פקטור לנבחני בחינות ההסמכה ברפואה. (ראו בעניין זה את עמדתה של ח"כ רגב עת הדיון בוועדת חוקה). רוצה לומר, כאשר אוטוריטה זו או אחרת מעוניינת להכשיר מהלך זה או אחר מכוח הנתונים שבפניה- היא פועלת לסקטור שבפניה ללא תנאי. דומני שכך גם בענייננו.
7. מן המפורסמות היא כי, בהתאם לתקנה 18 ג לתקנות לשכת עורכי הדין קיימת האפשרות לעבור הבחינה בציון עובר 60 בלבד. על כך נעיר כי חישוב הניקוד לצורך מעבר הבחינה הינו לקוי מבחינת ההתפלגות, שכן, נבחן אשר פתר 12 שאלות נכונות בכל פרק וקיבל ציון 60 יעבור את הבחינה, בעוד שנבחן שקיבלו בבחינה ציון הנופל מ 65 (בקונסטלציה של התפלגות אחרת) הינו בחזקת נכשל, הגם שנבחן זה יכול לקבל ציון גבוה יותר. הרי שמדובר בהסתברות מתמטית נטו ולא השתקפות ידיעותיו של הנבחן את החומר המשפטי. דומני כי חוסר האיזון שבסעיף זה, עמד בפני ועדת חוקה עת המליצה כי ציון העובר בבחינת ההסמכה האחרונה יעמוד על ציון עובר 60.
8. יתר על כן, כפי שהובא באריכות בפגישתנו, הלמידה לבחינת נובמבר נעשתה בתוך מצב החירום שהיה בישראל לאור מבצע צוק איתן והסתיים ביום ה- 1/9/14. לעניין זה משמעות ענפה בכל הכרוך בלמידה לבחינה אשר מצריכה שקט "תעשייתי" ואשר נעשתה תחת מטחי טילים ברובה של המדינה ובגיוסם של אנשי מילואים בצד נשותיהם אשר יתכן ולמדו לבחינה. נזכיר כי הנבחן הסביר מתכוונן לבחינה כ- 3 חודשים עובר לה, כפי המלצת חברות ההכנה. ולפיכך, בפנינו פגם רבתי אשר פגע ממשית ביכולת הלמידה לבחינה. וכל שכן כאשר במתווה הנוכחי של הבחינה- מדובר על יכולת שינון מוגברת, ולא על ניתוחו של קייס ו/או יכולות אחרות אליהן נדרש משפטן.
9. נוסף ונטען שהח"מ מתוקף עיסוקו בתחום בחינות ההסמכה, שם פעמיו כי במועד הבחינה הנ"ל נשאלו שאלות אזוטוריות למכביר, וזאת בשונה מהמועדים האחרונים. הבחינה דנן כללה שאלות קצה רבות מהרגיל שלא הופיעו במפורש בתקנה 18 לתקנות לשכת עורכי הדין המהווה כידוע את ה"אורים והתומים" של נושאי הבחינה. בעניין זה נוסף כי נוצר לו מעין נוהג מטעם הלשכה לפיו היא משגרת בסמוך לבחינה רשימת חיקוקים מומלצת אשר עולה בהקיפה כדי עשרות חוקים ונושאים מאלו האמורים בתקנה 18 המדודה. אישוש נוסף לפגמים בבחינה מצאנו דווקא בהחלטת כב' ועדת הבחינות שהחליטה להורות על פסילתן של כמה וכמה שאלות בחינה לאחר הליך ההשגות (הליך הערעור הפנימי בפניה). נדמה כי בטרם כניסתה של הרפורמה שיזמה כב' שרת המשפטים היוצאת צ. לבני, מן הראוי "ליישר קו" בדבר העוול שנוצר עם השנים. ראי והשווי עם: בג"צ 7505/98 קוריןאלדי נ' לשכת עורכי הדין בישראל; עע"מ 2274/13; בג"צ 903/12 קרפל ואח' נ' שר המשפטים; בג"צ 2396/96 בוכבזה נ' לשכת עורכי הדין (לא פורסם); בג"צ 9909/09 ותד נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד נח (5), 973; עע"מ 941/14 עתאמלה ואח' נ' לשכת עורכי הדין ואח'.
10. ואם לא דיי בכך, ביום ה- 4/12/14, שיגרה נציגת שרת המשפטים היוצאת מכתב סדור בדבר אי קבלת המלצות ועדת חוקה. הגם שמכתב זה הופק במעין "מחטף" לאור העובדה כי יום זה הינו יום פיטוריה של כב' השרה היוצאת, נדמה כי נמצאו אי אלו דיוקים בתוכנו של המכתב. כך למשל, כותבת נציגת השרה בעמוד 2 למכתבה כי חקיקה למפרע פוגעת בתפיסות יסוד חוקתיות, וזאת בזיקה ל בר"ע 3/73 גלעד נ' סופר, כ"ז (1), 600. עיון בפסק הדין הנ"ל מלמד כי בכל

הכבוד הוא הוצא מהקשרו באופן מגמתי וזאת בלשון המעטה, שכן לדוגמא קובע באותו פסק דין הש' זוסמן (כתוארו דאז ובדימוס) כהאי לישנא :

"כבר פסקנו ב-ע"א 398/65, שהכלל אשר לפיו אין תקפו של חיקוק אלא מכאן ולהבא אינו אלא כלל של פרשנות. משמע, באין ראייה לסתור, מעמידים את המחוקק בחזקה שלא התכוון על-ידי דבר-חקיקה לגרוע מזכות שקמה והושלמה על-פי הדין הקודם. הטעם לכך הוא, שיהא בכך משום עוול ואי-צדק לאדם אשר בתומו רכש זכויות בסמכו על הדין שהיה נוהג אותה שעה. אך כוחו של המחוקק לחוקק חוק בר-תוקף למפרע אינו מוטל בספק, ומקום שהדבר לא נאמר במפורש, אך משתמע ממטרת תחיקה, חייב בית-המשפט לפסוק על-פי הדין החדש לגבי עסקה שנעשתה קודם לכן". (ההדגשה לא במקור, י.ל.).

11. רוצה לומר, שלפי פס"ד הנ"ל, אכן למחוקק קיימת הסמכות לחוקק חקיקה רטרואקטיבית. ויתרה מכך, בית המשפט יכבדה ללא הסתייגות, כך לפחות עפ"י הפסיקה הנ"ל עליה נשען המכתב מטעם השרה היוצאת. **בהקשר זה נוסיף כי דומני כי בהחלטתך המבורכת בעניין רואי החשבון וכן בהחלטתו של מנכ"ל משרד הבריאות שאזכרה לעיל, לא נזקקו הנוגעים בדבר לטיעונים ברזולוציה זו. אין כל סיבה הנראית לעין, להקפיד דווקא עם אוכלוסיית המשפטנים שבענייננו. החפץ לסייע- ימצא המזור הראוי!**

12. נוסיף ונציין כי כפי שנטען באריכות בדיון בוועדת חוקה חוק ומשפט, האמירות הרבות של בכירי הלשכה בדבר הצפת המקצוע- בכוחם להשפיע בוודאות כמעט מוחלטת על מקבלי ההחלטות בדבר הבחינה. שהרי נטען לא אחת כי ועדת הבחינות מונעת ע"י האגינדה של לשכת עורכי הדין, וזאת חרף הידע המשפטי שאינו נתון במחלוקת אצל חברי הוועדה. כך למשל, ישיבות הוועדה מתנהלות בבית הלשכה, מזכירת הוועדה הינה עובדת הלשכה ושאר טיעונים אשר בכוחם להביא למעין חשש ממשי לניגוד עניינים. חרף העובדה כי הפרדה מלאה של ועדת הבחינות מהלשכה אינה מתוכנן מכתבנו זה, מן הראוי כי גם בעניין זה ינקוט משרד המשפטים קו אחיד כנהוג בסקטורים המקבילים (רפואה, מקרקעין ועוד). **לפיכך, קיים חשש ממשי לכך שכתובת הבחינה יכולה שתיעשה בהתאם להלכי הרוח הנהוגים בלשכת עורכי הדין בדבר הצפת המקצוע. הגם שעניין זה אינו בסמכות הלשכה, דומה כי ככל שמאן זהו חפץ להגביל את הכניסה לשערי מקצוע עריכת הדין- יש לעשות זאת באמצעות חקיקה ראשית מתאימה, ולא באמצעות החלטות שרירותיות אשר פוגעות בנבחנים אשר מצויים כבר בשלב האחרון טרם הסמכתם.**

13. הח"מ ישוב וידגיש כי חרף העובדה שאין המדובר במבחן הקיצוני ביותר מבחינת אחוזי המעבר שלו, אין הדבר מלמד, מניה וביה בדבר הבעייתיות הרבה במתכונת הבחינה. **רוצה לומר: קיים עוול ארוך טווח אשר לווה בהקמתן של ועדות רבות לשינוי הבחינה, וכי אין למדוד את הכשלים הרבים שבשיטה אך ורק בשל אחוזי המעבר. ההיפך הגמור: את העוול היה צריך לפתור כמה שנים לאחור!**

14. העוסקים בתחום יודעים לומר כי **"סטטיסטיקה"** הינו מונח רחב פרשנות שלעתים אף מטעה. שכן, לפילוח העוברים את הבחינה קיימות שיטות רבות ומגוונות הכוללות: נבחנים בפילוח מוסדות, נבחנים בפילוח הפעמים שבהן נגשו לבחינה, נבחנים מאזורים שונים בארץ, נבחנים בעלי משפחות, נבחנים בעלי תואר נוסף וכו'. היצמדות לנתונים סטטיסטיים בעוד ש**כל הנוגעים בדבר מסכימים ששיטת ההסמכה לקויה בלשון המעטה- היא טעות אשר מסיתה את הדין ממהותה של הבחינה.**

15. מבלי לגרוע מהאמור, דומני כי גם אחוזי המעבר לניגשים בפעם הראשונה לבחינה, מצביעים על כך שהציון הממוצע עומד על פחות!! מציון המעבר הנדרש (65%).

16. גברתי, הח"מ ומשרדו מייצגים רעיון ולא נבחן זה או אחר. פעילותנו זו נעשית כל כולה בהתנדבות מלאה מתוך הכרה והכלה כי העוול חייב להסתיים. הח"מ מוכרח לציין כי בפגישותיו הרבות עם נבחני המועד האחרון הוא חווה את צערם הקשה של הנבחנים, בעוד שהוא יכול להעיד שהמדובר במיטב בניה ובנותיה של ישראל, שמנא וסלתה של אנשים שביקשו לרכוש השכלה כדין. דעתנו לא תנוח בעוד שנבחנים בעלי כ- 8 תארים!! לא יזכו לממש את חלומם בשל חוסר מענה נכון לשאלה אשר נסבה על זיכרון ותו לא. סבורני כי גם דעתך לא נחה בעניין.

17. נוסף ונבהיר כי הח"מ מוצא לנכון לומר מילות שבח רבות לח"כ רגב אשר מלווה את התהליך מזה מספר שנים ללא כל מניע אישי בעניין. ח"כ רגב שרואה את הכשלים הרבים מזה מס' רב של שנים - עושה כל שאל ידה בכדי לתקן המעוות בכל דרך פרלמנטרית אפשרית. על כך נתונה לה תודתו הרבה של הח"מ, כמו גם תודתם של הנבחנים הרבים.

18. ואחרונה, זו את גברתי. משיחת הרקע שניהל הח"מ עמך, מצאנו הרבה מן המשותף בעברנו בשירות המדינה. נדמה לי כי ניסיוןך המקצועי רב השנים מלמד על הסיוע וההיזקקות לחלש ללא לאות. חרף ההכשרה האקדמית הרבה שמצויה אצל קבוצת הנבחנים שבפנינו- גם הם משולים לחלשים אל מול מערכות כבירות ורבות שליטה. אם כן, זהו יומך על מנת לתקן במקצת מן המעוות עד כניסתה של הרפורמה ותיקון שיטת הבחינה מן הקצה אל הקצה.

לסיכום:

19. כעולה מהמתואר, לנוכח הרצון הממשי לתקן המעוות ומהחלטותייך בסקטורים אחרים להם את שותפה, הוכשרה הקרקע להורות ולפעול להורדת הצינון באופן חד פעמי לצינון עובר 60 בבחינת ההסמכה האחרונה, וזאת כפי המלצת ועדת חוקה. הפחתה זו תתקן במעט את ההרגשה הקשה מנשוא אשר מצויה אצל הנבחנים האומללים.

20. לנוכח סד הזמנים הדחוק ממילא להרשמה לבחינה הבאה, ככל שיהיה בה הצורך, נודה על מתן החלטה בהקדם ללא דיחוי.

21. משרדו של הח"מ בראשותו, עומדים לרשותך בכל עת שנידרש.

22. מן הדין, הצדק, המוסר והרצון לתקן העוול- להיעתר לבקשתנו זו.

לוטה:

- לשכת ח"כ מירי רגב.

~~בב"ח
בכבוד רב,
יניב לוקרי, עו"ד~~